



ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 167/24

Λουξεμβούργο, 4 Οκτωβρίου 2024

Απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-608/22 και C-609/22 | Bundesamt für
Fremdenwesen und Asyl κ.λπ. (Γυναίκες από το Αφγανιστάν)

Τα μέτρα του καθεστώτος των Ταλιμπάν τα οποία εισάγουν διακρίσεις εις βάρος των γυναικών συνιστούν πράξεις δίωξης

*Κατά την εξατομικευμένη αξιολόγηση της αίτησης ασύλου μιας γυναίκας αφγανικής ιθαγένειας, το κράτος
μέλος μπορεί να λάβει υπόψη απλώς και μόνο το φύλο και την ιθαγένειά της*

Δύο γυναίκες αφγανικής ιθαγένειας αμφισβητούν ενώπιον του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου της Αυστρίας την άρνηση των αυστριακών αρχών να τους αναγνωρίσουν το καθεστώς πρόσφυγα. Ισχυρίζονται ότι η κατάσταση των γυναικών στο Αφγανιστάν υπό το νέο καθεστώς των Ταλιμπάν δικαιολογεί, αφ' εαυτής, τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.

Κατά το αυστριακό δικαστήριο, η επιστροφή των Ταλιμπάν στην εξουσία το 2021 έχει πλήξει σοβαρά τα θεμελιώδη δικαιώματα των γυναικών. Έχουν θεσπιστεί πολλά μέτρα τα οποία εισάγουν διακρίσεις και κατά τα οποία, για παράδειγμα, οι γυναίκες στερούνται κάθε νομική προστασία από την έμφυλη και ενδοοικογενειακή βία και τον καταναγκαστικό γάμο, υποχρεούνται να καλύπτουν πλήρως το σώμα και το πρόσωπό τους, περιορίζεται η πρόσβασή τους στην υγειονομική περίθαλψη καθώς και η ελευθερία μετακίνησής τους, απαγορεύεται να ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα ή περιορίζεται η άσκηση τέτοιας δραστηριότητας, απαγορεύεται η πρόσβασή τους στην εκπαίδευση και αποκλείονται από την πολιτική ζωή.

Το αυστριακό δικαστήριο εκτιμά ότι οι γυναίκες αφγανικής ιθαγένειας ανήκουν σε «ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα» κατά την έννοια της οδηγίας 2011/95¹. Οι γυναίκες αυτές ενδέχεται να εκτεθούν σε πράξεις δίωξης στο Αφγανιστάν λόγω του φύλου τους. Επομένως, το εθνικό αυτό δικαστήριο ερωτά το Δικαστήριο, αφενός, **αν τα προαναφερθέντα μέτρα τα οποία εισάγουν διακρίσεις μπορούν, εξεταζόμενα στο σύνολό τους, να χαρακτηριστούν ως πράξεις δίωξης** με αποτέλεσμα να δικαιολογείται η αναγνώριση του καθεστώτος πρόσφυγα. Αφετέρου, ερωτά αν η αρμόδια εθνική αρχή, στο πλαίσιο της εξατομικευμένης αξιολόγησης της αίτησης ασύλου μιας γυναίκας αφγανικής ιθαγένειας, οφείλει να λάβει υπόψη άλλα στοιχεία πέραν της ιθαγένειας και του φύλου της αιτούσας.

Πρώτον, το Δικαστήριο απαντά ότι ορισμένα από τα επίμαχα μέτρα πρέπει να χαρακτηριστούν αφ' εαυτών ως «πράξεις δίωξης», δεδομένου ότι συνιστούν σοβαρή προσβολή θεμελιώδους δικαιώματος. Τούτο ισχύει για τον καταναγκαστικό γάμο, ο οποίος μπορεί να εξομοιωθεί με μορφή δουλείας, και για την έλλειψη προστασίας από την έμφυλη και την ενδοοικογενειακή βία, η οποία συνιστά μορφή απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης.

Ακόμη και αν υποθεθεί ότι τα λοιπά μέτρα, εξεταζόμενα μεμονωμένα, δεν συνιστούν αρκούντως σοβαρή προσβολή θεμελιώδους δικαιώματος ώστε να μπορούν να χαρακτηριστούν ως πράξεις δίωξης, το Δικαστήριο κρίνει ότι, εξεταζόμενα στο σύνολό τους, τα μέτρα αυτά συνιστούν τέτοιες πράξεις. Λόγω της σωρευτικής επίδρασής τους και της σκόπιμης και συστηματικής εφαρμογής τους, έχουν ως αποτέλεσμα την κατάφωρη άρνηση των θεμελιωδών

δικαιωμάτων που σχετίζονται με την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

Δεύτερον, όσον αφορά την εξατομικευμένη εξέταση της αίτησης ασύλου μιας γυναίκας αφγανικής ιθαγένειας, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψη την κατάσταση των γυναικών υπό το ισχύον καθεστώς των Ταλιμπάν, όπως αυτή περιγράφεται ιδίως στις εκθέσεις του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον Άσυλο (EUAA) και της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους πρόσφυγες (UNHCR). Το Δικαστήριο κρίνει ότι **οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών μπορούν να θεωρήσουν ότι δεν είναι αναγκαίο να αποδειχθεί ότι η αιτούσα διατρέχει πραγματικό και συγκεκριμένο κίνδυνο να υποστεί πράξεις δίωξης σε περίπτωση επιστροφής στη χώρα καταγωγής της. Αρκεί να ληφθεί υπόψη απλώς και μόνο η ιθαγένεια και το φύλο της.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο και, εφόσον υπάρχει, η σύνοψη](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της αποφάσεως.

Επικοινωνία: Jacques René Zammit ☎ (+352) 4303 3355.

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το «[Europe by Satellite](#)» ☎ (+32) 2 2964106

Ακολουθήστε μας!



¹ [Οδηγία 2011/95/ΕΕ](#) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας.